

Vavřinec z Březové

Život:

Vavřinec z Březové se narodil kolem roku 1370 ve vladycké rodině. Studoval na artistické fakultě v Praze, kde získal bakalářský titul. Později roku 1394 dosáhl hodnosti mistra svobodných umění a začal studovat na právnické fakultě, kterou již nedokončil. Vavřinec také užíval obročí z několika far, které pronajímal a tím se tak dovedl zabezpečit a mohl se soustředit na svou literární činnost. Působil v královské kanceláři Václava IV., kde pořizoval překlady a úpravy spisů. Po smrti Václava IV. se dostává do kanceláře Nového města pražského, kde působil jako notář ve 20. a 30. letech 15. století. Kdy Vavřinec z Březové zemřel, není známo, ale pravděpodobně to bylo kolem roku 1437.

Díla:

Vavřinec se kromě psaní vlastních tvorby věnoval překladům. Mnohokrát byl označován za autora děl, které nenapsal. Z období, kdy působil v královské kanceláři Václava IV., pochází několik děl a to nedokončená *Kronika světa, knihy snového vykládanie* nebo překlad realisticko-fantastického cestopisu *Mandelvilla*, který byl pozdním středověku velmi oblíbený. Dále je autorem *Písně o vítězství u Domažlic* (*Carmen insignis Coronae Bohemiae*), jedná se o veršovanou skladbu psanou latinsky, která byla inspirována porážkou křižáku roku 1431. Také napsal mnoho drobných děl s náboženskou tematikou, ale mezi jeho nejvýznamnější dílo patří *Husitská kronika*.

Husitská kronika:

Kronika je psaná latinsky a její původní název není znám, zachovala se až v mladších opisech. Do češtiny bylo dílo přeloženo na přelomu 15. a 16. století. Kronika je nejcennější dobovou výpovědí o počátcích husitství. Ke své kronice Vavřinec léta shromažďoval písemnou dokumentaci, vyptával se přímých účastníků dějů, jejichž sám nebyl svědkem. Vavřinec je zde obhájce pražského měšťanstva, kde stojí proti Zikmundovi a zároveň i proti ideologicky laděným táborům.

Kronika začíná rokem 1414, kdy z iniciativy Jakoubka ze Stříbra začali někteří kněží podávat podobojí, dále popisuje události kolem kostnického koncilu i jejich ohlasy v Čechách, smrt Václava IV., oblehání Tábora, ale hlavní důraz klade na roky 1419-1421. Dílo skončí uprostřed popisu dramatických válečných událostí dne 22. 12. 1421 konstatováním „A to se stalo ráno“.

Kronika Vavřince z Březové není jedinou kronikou husitské doby, ale je nejcennější prací dějepiscectví tohoto období. Mezi další můžeme zařadit kroniky Bartoška z Drahonice nebo Mikuláše z Pelhřimova.

Prameny:

Chronicon Laurentii de Brzyezowa. Edd. J. Goll – J. Emler – J. Gebauer. FRB V. Praha 1893, s. 327-534.

(dostupné na: <http://147.231.53.91/src/index.php?s=v&cat=11&bookid=178>)

Literatura:

BLÁHOVÁ, Marie: Vavřinec z Březové, Husitská kronika a Píseň o vítězství u Domažlic. Praha 1979.

ČORNEJ, Petr: Tajemství českých kronik. Cesty ke kořenům husitské tradice. Praha 2003.

ŠMAHEL, František: Husitská revoluce 1. Doba vymknutá z kloubů. Praha 1995.